

Anti-stress have og Rosenhaven set fra loft. Foto: Orla Christensen

GEOGRAFISK HAVES VENNER

Nyhedsbrev nr. 1 – 2012

www.geografiskhavesvenner.dk

2012 – et vigtigt år for Geografisk Have

Af Hans Jørn Anhøj

Som det fremgår senere i nyhedsbrevet afholdes GHV's generalforsamling søndag den 25. marts. De senere år har deltagelsen været stigende – i 2011 var vi over 70. Stigningen i deltagerantal er særdeles positiv, men desværre har pladsforholdene i lokalet på Den Gyldne Hane været utilfredsstillende. Derfor er mange års tradition brudt, idet generalforsamlingen og det efterfølgende foredrag i år er flyttet til et stort og velindrettet mødelokale ved Brændkjærkirken på Agtrupvej – en lille kilometer fra Geografisk Have.

2012 bliver på flere måder et vigtigt år for Geografisk Have. Der udarbejdes en ny langtidsplan (masterplan), og samtidig foretages en tiltrængt registrering og vurdering af havens træer og buske. Opførelse af en ny indgangsbygning skulle gerne komme et eller to skridt nærmere – og i juli åbner Kolding Miniby for publikum.

I bestyrelsen håber vi derfor på en stor tilslutning til generalforsamlingen, vi har brug for dialogen!

Et af GHV's medlemmer Mariane Corfitz, Kolding, har prydragræsser som sin store planteinteresse. Ved siden af sit job har Mariane startet salg af prydragræsser i sin egen have. Prydragræsser er et populært tema i nutidens haver, og de indgår naturligvis også i Geografisk Have. Vi har derfor bedt Mariane om at være årets temaskribent i

nyhedsbrevet. Du kan se mere om Marianes græsser på hjemmesiden <http://www.prydragræs.dk>

Foto: Astrid E. Jørgensen

Kamelier i Geografisk Have

Af Merete Høgsaa

En sikker forårsbebuder er de blomstrende kamelier i væksthuse. De topper i marts måned med et overdådigt blomsterflor i rosa, hvide og røde farver.

Kamelie trives rigtig godt i væksthuse. Da væksthuse blev indviet i 1988, var de først og fremmest tiltænkt rododendron og vækster fra New Zealand. I bedene med rododendron blev der suppleret med 2 kameliebuske, der ligeledes er surbundsplanter. Det var Camellia japonica – vildarten og Camellia japonica 'Jupiter', begge med røde, enkle blomster. De to buske kan stadig opleves i væksthuse.

I 1991 blev samlingen udvidet med den lyse, ferskenfarvede Camellia japonica 'Hagoromo' købt hos Hans Trautner, Danmarks mest kamelie-kyndige, og det blev samtidig starten på et samarbejde, hvor Hans Trautner har rådgivet omkring indkøb af nye kamelie til væksthuse igennem de seneste 20 år.

Det viste sig, at væksthuse rummede de ideelle vækstbetingelser for kamelie. De kommer oprindeligt fra Kina, Korea og Japan, tåler frost, men slet ikke blæst og udtørring. Da de samtidig ikke ynder meget varme, trives de heller ikke ved almindelig stuetemperatur.

Om vinteren passer 10 grader planten godt, og disse forhold opnås bedst i væksthuse.

C. japonica 'Charlotte Rothschild' Foto: Astrid E. Jørgensen

Da væksthuse i starten af 2000 blev renoveret, blev kameliesamlingen samtidig udvidet, dels ved indkøb fra en stor planteskole i Tyskland, dels fra private, der donerede deres egne kamelie til Geografisk Have. Og således rummer væksthuse i dag ikke færre end 32 forskellige arter og sorter af kamelia.

Åbne væksthuse i GH

Kamelieer i fuldt flor -
kom og oplev de smukke blomster.
Frivilligruppen i GH gør det muligt.

På lørdage, søndage og alle helligdage i påsken
i tidsrummet fra

den 17. marts til den 15. april 2012.

Alle dage fra kl. 13- 17

Gratis adgang – tag eftermiddagskaffen med
og nyd den i de smukke omgivelser!

Vintersysler i GH –

Interview med gartner Torben N. Lauridsen

Af Signe Moos

Se, det summer af sol og aktivitet i Haven i sommerhalvåret. Havens personale sørger for, at Haven er ren og pæn, der anlægges og lægges om, dyrene passes, billetter bliver solgt ved indgangen, og gæster vises rundt i Haven - for blot at nævne et par eksempler... Der er tydeligvis nok at tage fat på. Men når Haven lukker i oktober, bliver der stille – eller gør der? Hvad mon personalet pusler med i de lange mørke vintermåneder?

Foto: Astrid E. Jørgensen

Dette spørgsmål stillede jeg gartner Torben N. Lauridsen, en frostklar eftermiddag, hvor den lave sol faldt så fint ind gennem vinduerne på hans kontor i Havens mandskabsbygning.

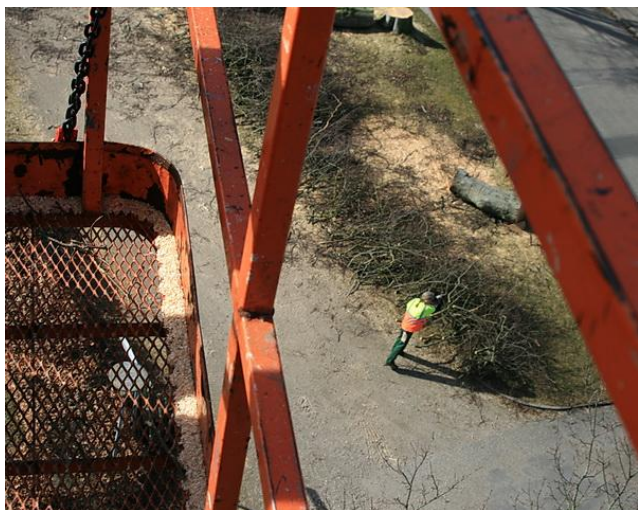
Han fortalte, at der også er mange gøremål i Haven om vinteren, men at der dog er skruet lidt ned for blusset. Det betyder at der bl.a. er tid til at afspadsere sommerens overarbejdstimer.

Vinteren er også sæson for kursusaktiviteter, hvor personalet har mulighed for at lære nyt og udvikle sig fagligt. Det gælder både gartnerfaglige kurser, men også formidling, der jo er en del af personalets hverdag, når Haven er åben for publikum.

Om vinteren, når freden sænker sig over Haven, er der ro til at tankerne kan fare og nye ideer tage form i forhold til Havens fremtid og aktiviteter, der skal lægges ind i det nye sæsonprogram.

Torben fortæller, at nogle af de praktiske vinteraktiviteter også gælder beskæringer af træer og buske. En af de store opgaver består i at beskære langs med havehegnet – såvel ud- som indvendig side. Det er en stor opgave og det bliver til rigtig

mange løbende meter. En opgave der måske ikke synes af så meget, men er nødvendig at udføre.

Beskæring set fra lift. Foto: Orla Christensen

I den mere kreative afdeling gælder det beskæring af beplantninger inde i selve Haven, herunder beskæring af solitær-træer. Det kræver mere end teknisk håndlag, nemlig øje for æstetik – noget, man ikke kan læse sig til i bøger. Det kræver fornemmelse og følelse.

Man skal kunne se mulighederne og virkningerne for sig og derefter vælge den rigtige beskæring. – Torbens øjne lyser og fortsætter: Det er utrolige forandringer og virkninger, man kan skabe med få midler. Nogle få, men velvalgte, beskæringer kan have stor oplevelsesmæssig effekt – og så koster det kun et par håndører at udføre!

Torben giver også "Vennerne" et par råd med på vejen: Man skal tage sig tid til at kigge og se mulighederne, inden man begynder at skære i havens træer og buske. Brug tid på at betragte og overveje, om det nu er det rigtige at skære, og hvordan det rette udtryk opnås.

Gå forsigtigt til værks, og er man i tvivl - så vent og lad saven ligge lidt endnu, siger den erfarne gartner!

Rundvisning m/Torben Lauritsen. Foto: A E Jørgensen

Græsser, der pryder vinterhaven.

Tekst og foto: Mariane Corfitz

Jeg synes, prydgræsserne har en helt unik betydning i vinterhaven.

Nogle er vintergrønne, andre visner - men vent med at klippe dem ned indtil foråret.

Uanset om vinteren er grøn og våd, klar med frost eller dækket med sne, så er min erfaring, at der er oplevelser at hente her.

Af de vintergrønne græsser, jeg holder meget af, er Stargræsserne "Ice Dance" og "Evergold". De står som et fint grønt tæppe under træerne.

Blåaks (Sesleria) har jeg også en særlig glæde ved. Når jeg kigger ud af mit køkkenvindue, står Sesleria Autumnalis så fint med sine aks og syner let. Sesleria Heufleriana står med et fint spil af den grønne farve på oversiden og den blågrønne på undersiden af bladene.

Nu varer det ikke længe før jeg kan gå på opdagelse efter de første forårstegn. Ganske tidligt kan man pludselig få øje på nogle små blå-sorter, kogle-lignende pletter helt nede i tuen. Så er aksene på vej.

Jeg vil selvfølgelig også understrege elefant-græssernes betydning i vinterhaven. Om de står med eller uden aks, præger de haven med højde og fylde og fremstår forskelligt - afhængig af vejret. Nogle har måske set aks stå glimtende i rimfrosten, hvilket jeg synes, er et betagende syn.

Også andre høje græsser tåler vinterstormene og sne, f.eks. Rishirsen "Heavy Metal" og Blåtoppen "Dauerstrahl".

Indenfor hegnet.

Tekst og foto: haveinspektør Astrid E. Jørgensen

Der er brand i den i Geografisk Have! – Tror man!

Men nej, det er blot solen, der forbereder sin opgang ved ottetiden den 30. januar, mens fyr, vandgran og Kejsertræ ser til i majestætisk ro. Der er dannet rigtig mange knopper på kejsertræet sidste år – og den hid ind til grønne vinter har lovet en fin blå-lilla blomstring i april fra de ruskindsbrune knopper. Men blæst og frysende kulde fra øst for tiden lader vist knopperne dø.

Ærgerligt, kun een gang har haven oplevet træet helt dækket af de 10 cm lange blå trompeter – nemlig i april 2000, efter den største storm i mands minde – 1999 stormen, hvor faktisk ét hundrede træer væltede i Geografisk Have.

Mange af havens rododendron har haft en lidt spredt blomstring her i vinter. Kejserbusken har været rosa-hvid af duftende blomster, og den japanske kvædes teglrøde blomster er nu blevet kvalt af sneen.

Her i vintertiden høres de karakteristiske bank-bank fra stor flagspætte nede i Syvdalen. Det er stammerne af de store gamle hjertetræer, som i øjeblikket må holde for, mens trækronerne er fulde af den ensomt lydende, men lysende røde handompap, i gang med 'de små grønne bananer', hjertetræets hårde frøstande.

Og indimellem høres høje skrig fra skovskaden, der med et blå blink jager mellem bøge og ahorn.

Helt nede ved Dalby å håber vi stadig på at opleve det store blå blink – nemlig af isfuglen. Hele to isfugle-kasser er bygget hernede, for at den flotte fugl kan ruge i en 'skrænt', lige ned til åens rivende strøm.

Inde bag Aksel Olsens gamle planteskole vokser Kolding Miniby – med Låsby Banke neden for Koldinghus og med Låsbygade ned til og med Hospitalsgade. Det er her fra Hospitalsgade, stien går ind gennem planteskolens træer og langs Krydderhaven fører ud til Geografisk Haves stisystem.

Kolding Miniby vil blive indviet i juli måned, men allerede ved Havens åbning den 1. maj vil skiltning til Minibyen ned gennem Haven være klar, og oplysningsmateriale blive udleveret i havens indgang.

Rosenselskab Trekanten indbyder:

Onsdag den 29. februar kl. 19.00

Foredrag ved gartner **Franz Bruun** –
"40 år som planteskolemand og roseproducent"

Restaurant "Den Gyldne Hane"
Chr. IVs vej 23, 6000 Kolding
- entre: 60 kr.

Tilmelding senest 24. feb. på tlf. 75 57 47 54 eller
mail: trappendal@profibermail.dk